

مشتاق

صراط

۱۳۲۶

طبعه و محل اداره :

دهال اوغلنده امنیت
سندونی جوارنده
شنکول یقوشنده
۲۵ نومبر

سلک زده موافق آثار
جدید مع المنونیه
قبول اولنور

درج ایدله بن آثار اطاده اولنور

ریس ، فلسفه ، علوم ، حقوق ، ادبیات تاریخ ، سیاسیات و بهالخاصه احوال و رشوه اسلامیه بحث ایندرو هفته ده بر نشر اولنور.

صاحب و مؤسسلری :

آبونه بدلی

در سعادتده نسخه سی ۵۰ یاره در

ابوالعلا زین العابدین - ح . اشرف ادیب
تاریخ تأسیسی

قیرله دن مقوا بورو ایله کوندریله برسه سنوی
۲۰ غروش فضله آلنور

۱۰ تموز ۳۲۴

سنه لکی	التی آیلانی	
۶۵	۳۵	عالمک عثمانیه ایچون
۶۵	۳۵	روسیه
۱۷	۹	سائر مالک اجنبیه
		غروش
		روبله
		فرانق

یدنجی جلد

۱۱ ربیع الاول ۱۳۳۰ پنجشنبه ۱۶ شباط ۱۳۲۷

عدد : ۱۸۲

مجرد اتدن ایکن « ییلان کی... » ینجه برودنک پک معروف برتمالی اولان اوخلوق درحال کوزیمزک اوکنه کلیر؛ تعریف ایدنک ایسته ییلان شیک ، یاخود شخصک حالنی بزه اولانجه وضوحیه کوستر . معلومدرکه تشبیه مشبه ، مشبه به ، وجه شبه بولور ؛ ادات تشبیه اولسه ده اولور اولماسه ده . حتی اولمازسه تشبیه ده بلیغ دوشر . مثلاً حامدک شو :

طور و یورکن حرکتسز ، سس سز ؛
بره اینش کوکه بکزدی ده کیز .

ییتسده ده کیز طور غولغیه ، مایلکیه کوک یوزینه بکزه دیلیور . بو تشبیه ده کیز مشبه ، کوک مشبه به ؛ رنگ ایله رکودت ده وجه شبه اولیور . ادات تشبیه یوقسه ده اونک برینه بکزدی فعلی کتیرلش . کمالک شو :

کیجه نی کورنلر صانیرلر : کویا ،
قاره قان طالعلی بر اولو دریا ،
طاغلی ، طاشلی ایچنه آلمش ،
قابارمش قابارمش ده طوکا قالمش !

تصویر یله ، ندیمک بو :

سینه ده بر لحظه آرام ایله کل جانم کی ،
کجه ای روح روان ، عمر شتابم کی .
مطلبنده کویا ، کی ادات تشبیه لری وار . ینه حامدک :
سفها اولیا ، کدا مرتد ؛
پاره معبود ، بانقهر معبد ؛
ییتسده ادات تشبیه لری طاقیه مخدوف .

وجه شبهک شعرده تصریحی ایجاب ایتمز . ذاتاً تصریح اولماز . چونکه بو صورت ده بلیغ اولور . یالکیز مشبه ایله مشبه به بربرینه پک یابانچی طورور ، یاخود آردده کی مناسبتی ادراک هر کسجه قولای اولمازسه سوزی وضوح سزلقدن ، معمالقدن قور تارمق ایچون وجه شبه ایراد اولمایدنر . مثلاً ابن کمال مرحوم سلیم اوله یالکیز شمس عصر دسه بدی شعر اوقدر واضح اولمازدی . لکن باقیکیز وجه شبهی نه کوزل کوستریور :

آز زمان ایچره چوق ایش ایتشدی ،
سایه سی اولمش ایدی عالمگیر .
شمس عصر ایدی : عصرده شمسک
ظلی مدود اولور ، زمانی قصیر .

کذلک « لیل سنک کائناتی محیط اولاق کالکدر . » جمله سنده کیجه ایله کال آرسنده بر تشبیه یورودلش که غریبدر . زیرا ایسترمشبه ، ایسترمشبه به صورت سنده ایراد اولنسون ، لیلک سیاه رنگلی مادیات ایله ، یاخود کدری ، مائی افاده ایدن معنویات ایله مناسبتی اکلایشیه بیلیرسه ده کال ایله کیجه آرسنده نه کی ملایمت تصور ایداییکی اکلایشیه ماز . اونک

مطابق ! بز نسل پک اسلامدن کلش و خصوصیه (ابن عبدالبر) ، (ابو عبدالرحمن) ، (ابو عبدالله محمد بن عبدالسلام) کی شو اهل توحید اراسنده برنجی صفلی ایچنده کوردیکمز ذوات فخام کی مدار افتخار اسلامیت بویوک جدلره مالک ایکن ایسته بو حریص جاهلر ، بو طمعکارلر قرطبه خلیفه سنک برروالیسی ایکن عصیان ایدهرک برر امیر المؤمنین (؟) اولق ایستملری یوزندن اتحاد اسلامی پارچالادیلر ، تاجان نه وندن خنجرلیدیلر ، نهایت قوجه برملنی اسپانیایا خرسیتیانلرینه ، انگیز سیون وحشیلرینه تسلیم ایدهرک بزم ارتدادیمزه سبب اولدیلر . بز بوکون سنک بویوک عدالتکه صیغیریز . بز ؛ بولره آلدانمق ، بولره اطاعت ، بولرک حصول مقصدینه یاردیم ایتک یوزندن بلامزی بولوق . هر حقیقی اکلادیق ؛ ایواه که ایش ایشدن کچدی . بزه بوقدر قاجع ، بودرجه هائل برجانی ارتکاب ایدن بوسفیالرده براقه یارب ؛ حقمری احقاق بویور اللهمز ! « دیمه یه . جکلرمی ؛ بولر ؛ قورو سوز دکل ؛ هربری بررخرد سوز حقیقت ! برملکی ییقوب محو ایدن - ایواه . . . ! ملندن

دیوان عدالتده فصلدر ؛ خجلندن

افراد بشر اورده بوتون ماخلق الله !

کیم کلش ده کچمش جمله ملندن

محشر ؛ اونه دهشتلی کونی رب عظیمک

انسان ؛ صارایر چهره سی یاد ملندن

سن ایستر اینان ایستر اینانه بو ؛ حقیقت

کیم بزجه بونک فائده یوقدر جلدندن

یهوده یازیق ایله انکار حقیقت !

چاک ایتیه سک چاک کریبان ندامت !

— محرره —

اسلامیتک شانی بومیدر ؛ اسلامیت یالکیز سنک وجود کدن ، سنک حیات کدن ؛ سنک ایمان کدنمی عبارتدر ؛ یاسنک اولادیکک ، حفیدیکک نسلکک حق اسلامیتی ، حیات می ایمانی یوق ؛

محمد فخرالدین

ادبیات بحثلری

تشبیه

آرملرنده مادی یاخود معنوی بر مناسبت بولنان ایکی شیئی بربرینه بکزمکدر . تشبیه ادبیلره خاص بر معرفت دکدر ؛ هیمز ، اک عادی ، اک طبیعی محاوره لریمزده بیله بر چوق تشبیه لری یاپارز . چونکه تعریف ایتک ایستدیکمز ماهیتک اکر خارجه ده وجودی وارسه تشبیه ایله بوسپوتون کوز اوکنه کلیر ؛ یوقسه ، ینه تشبیه سایه سنده ، مجرد اتدن اون اولاهیت ، مادیات ساحه سنه کیرر . مثلاً صوغوقاق ، سوغوسزلک

شریعتی منفعت و کيفلرينه آلت ايدن واعظلر

مقصده کيرمزدن مقدم بومقاله يي يازمقلغمه سبب اولان بر وقعه يي ذکر ايتک و بوسورتله مرجع عائدینک نظر دقتی جلب ایتک ایستیورم .

شویله که : شباطک سیکزنجی چهارشنبه کیجه سی یاتسو نمازی متعاقب صاری کوزل جامع شریفنده ، شریعتی مقاصد شخصیه سینه آلت ایتک ایستینلردن برواعظ اهالی به نصیحت ایتک ایچون کرسی به چیقار! بوزواللی کرسی معلا شریعتده هرشیدن اول کندیس هیج برفرقه یه منسوب اولیوب انحق بر ترجمان ، فقط برفرقه نک دکل ، بلکه شرع شریفک ترجمانی اولدیغی ، اوت هر نه سویلر سه ، مترجم واسطه سیله شریعتک سویلدیکنی جماعته اکلتمه یه چالیشور . یالکیز بونکده قالدور ، جماعتی کوزلجه اقناع ، و شریعت نامنه تفوه ایتدیکی هذیانلری قبول ایتدیرمک ایچون اوج دفعه ده یمین ایدیور . چونکه او آنده کندی قولنجه - شریعت مترجم ، واعظ مترجم ، سامعین کرامک وجدانیده حاکم اولدیغی ، حاکم ایسه مترجمین طلب ایده چکی جهته واعظ (وا ، بالله ، تالله ، هیج بر فرقه یه انتساب اولیوب انحق شریعت ترجمانلق ایده حکم) دیمکه مجبوریت حس ایدیوردی . اوزمان بنی برأس قاپلادی ، تفکرات عمیقیه واردم . بن بوساحه تفکرده جولان ایدرکن روحدن کلن بر صدا بکا دییوردی که : ایوا ! بو مقدس کله یه بر طاقم افکار مفسدتکارانه نک ، صاف ، پاک ، هر درلو لوئیاتدن عاری اولان قلبلره یرلشمه سینه ، بتون طمرلره قدر نفوذ ایتمه سینه آلت ایدلک ایستیور! آه! نه اولایدی هر کس بومقدس کله ایله اوینامه یه چالشمه سله! ملیونلرجه مسلمانک اشاعی طبقه سندن اک یوکسک طبقه سینه و ارنجه یه قدر بالجه مقدساتنک فوقنده بر موقع معلا احترام طوتان بومقدس کله ایله ییک اوچیز بوقدر زماندنبری ملت اسلامیه نک سعادت و سلامتی تأمین اولندیگی کی ، بر جوق زمانلرده بر طاقم خائنلرک اعمال ملعنتکارانه وهوسات شیطان پسندانه سنی ترویج و بوسورتله پک جوق معصوم قانلرینک هدر اولوب کیتمه سینه آلت اتخا ایدلشدیر ، بوسره ده امویلر ، عباسیلر زمانلرنده شریعت نامنه ارتکاب ایدیلن فضاحی ، ده صوکرده ده ایکی سنه مقدمکی ۳۱ مارت وقعه فاجعه سنی خاطرلادم ایشه بونک ایچون بتون اعصاب حرکتکیش و متیظانه برطور ایله واعظ افندیکنک شریعت نامنه سویلیه چکی کلاملره انتظار ایدیوردم . واعظ جماعته بوقدر تأمینات ویردکن صوکره (وان طائفان من المؤمنین اقتلوا فاصلحوا بینهم فان بغت اخدیهم علی الاخری فقاتلوا التي تبغی حتی تقی) الی امرالله فان فاءت فاصلحوا بینهم بالعدل واقسطوا ان الله یحب المقسطین » آیتنی اوقور ، وبالطبع مترجمک وظیفه سنی ایفایه باشلار! فقط زواللی مترجم بودقیقه دن اعتباراً مقصدی اونوتیور . ویردیکی تأمیناتدن غفلت ایدیور . بناء علیه الیوم موجود اولان ایکی فرقه سیاسیهدن بریسی فرقه باغیه اولارق کوستریور وبالطبع مقتضای آیت اوفرقه ایله مقاتله ایتکه جماعت اسلامیه یی

ایچون وجه شیهک « احاطه » اولدیغی تصریح ایدلشدیر . ایدلمه ییدی سوز معقد اولوردی .

مشبه بهک مشبهدن اکمل اولسی یعنی وجه شبه دیدیکمز صفتده مشبه فائق بولمنسی لازمدر . بعضاً مبالغه قصدیه تشبیهی عکس ایدرلرده مشبهی مشبه به ، مشبه یی مشبه یاپارلر . ایشه یوقاریکی تشبیه بوقیلدندر . زیرا اصل اولان کالی لیا له بکرتک ایدی .

شوراسی پک ای خاطرده اولمیدرکه : مشبه مشبه بهک بوتون اوصافنه اشتراک ایتک لازم کلز . مثلاً بر آدم شجاعتندن طولانی ارسلانه بکزه دیلیورمکه یه او آدمک ارسلانده کی وحشت ، پیرتحلیق کی دیگر وصفلرده اشتراکی ایجاب ایتز .

برده انسان تشبیهده هر زمان سربست دکلدر . بر درجه یه قدر عاده منقاد اولمیدر . مثلاً بر عثمانی شاعری هیج بر وقت ممدوحنی صداقتی اعتباریه کوپکه : بویوک بویوک مانع لری اقتحام ایتدیکندن طولانی طاغ کیسه بکزه ده مز ، مردم کریز بر آده آبی دییه مز . ده غریبی مترادف الفاظدن بری قوللایرده دیکری قوللانه ماز . « طوسون کیسک » دیجه قولتوقلری قباران بر آده « اوکوز کیسک » دیسکده باقک نه اولور! حال بوکه طوسونده اوکوزده عینی مخلوقدر . علی بن جهم اسمنده بر شاعر بدوی عباسیلردن المتوکلک حضورینه حقیقه رق بر شعر اوقومش . شاعر خلیفه یی حقوقی صیانت سجه سنده کوپکه ؛ عقبات سیاستی بی پروا آشوق مهارتنده طاغ کیسه ؛ ایچاینده حلیم ، سلیم اولق خاصه سنده اشکه ؛ خلقت کندیسندن انتفاعی خصوصنده بویوک صوقوغالینه بکرتمش! المتوکل بدوی جوق تقدیر ایتمش . لکن یاننده کیلر بو شعر مدحیدر ، قدحیدر ، اکلامامش . خلیفه اونلره دیمش که : « بو آدم بدوی اولدیغی ایچون بر شی کورمه مشدر . اونک ایچون طبیعیدرکه تشبیهاتی ، خیالاتی هپ کندی محیطنه کوره اوله جقدر . اکر سزده عالم بداقی بیله ییدیکز تشبیهلرده کی اصابتی آکلار ، شرک بویوکلکنی تسلیم ایدر دیکز . »

حقیقت ، علی بن جهم بر سنه قدر خلیفه نک سراینده قالدقن صوکره اوله رقیق ، اوله نزه اثرلر میدان کتیرمش که بغداد شاعرلری زواللی بیچکه میهرک حبس ایتدیر مشلر .

تشبیهک کوزلکنه ، چیرکینکنه حکم ایده چک ملکه ذوق سلیمدر . بعضاً بر نکته کوزه دیله رک مادیات معنویاته ، معنویات مادیاته تشبیه ایدیلرکه اسلافدن ندیم بوکی ایجه لکلر اوزرنده جوق تصرف ایدر . جام لیله مست ایدوب اول ادا لرین ،

مستانه صوکره کوندریر آغوشنی جانه دک!

یتی کی سوزلری ندیم دیواننده پک مبذول کورورز .

محمد عاکف